

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2010

Λατινικά Κατεύθυνσης

ΚΕΙΜΕΝΟ

Oribus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis.

Tum Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea sibi duriora et acerbiora. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id me sane paenitet; meliora enim fore spero, quae deinceps scribam.

Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est.

Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenarum obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, hominis et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τις παρακάτω λέξεις:

Oribus: αφαιρετική ενικού αριθμού

urbis: γενική πληθυντικού αριθμού

vobis: τον ίδιο τύπο του α' προσώπου

quae: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους

hominem: δοτική ενικού αριθμού

summa diligentia: αιτιατική πληθυντικού

suspicionem: γενική πληθυντικού αριθμού

luxuriae: αιτιατική ενικού αριθμού

accusatores: αφαιρετική ενικού αριθμού

nomen: κλητική πληθυντικού αριθμού

laus: αφαιρετική ενικού αριθμού

generi: κλητική ενικού αριθμού

flagitium: δοτική πληθυντικού αριθμού

dedecus: γενική πληθυντικού αριθμού

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

credideritis: γ' πληθ. πρόσωπο οριστικής παρακειμένου ίδιας φωνής

consulturum esse: απαρέμφατο παρακειμένου ίδιας φωνής

consulueritis: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση και φωνή στον παρατατικό

dixit: γ' ενικό πρόσωπο μέλλοντα της ίδιας φωνής

scripsisset: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση και φωνή στον μέλλοντα

videri: το απαρέμφατο συντελεσμένου μέλλοντα ίδιας φωνής

paenitet: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση και φωνή του

υπερσυντέλικου

scribam: γ' πληθ. πρόσωπο οριστικής συντ. μέλλοντα ίδιας φωνής

investiga: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση και φωνή στο μέλλοντα

sit: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση και φωνή στον υπερσυντέλικου

habet: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική υπερσυντέλικου ίδιας φωνής

laudare: απαρέμφατο μέλλοντα ίδιας φωνής

vixit: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση και φωνή στον μέλλοντα

obiecerunt: γ' πληθ. πρόσωπο οριστικής ενεστώτα ίδιας φωνής

constituta est: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση και φωνή στον παρατατικό

3. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

4. Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου που υπάρχει στο τέταρτο απόσπασμα και να τον μετατρέψετε προκειμένου να δηλώνει υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρελθόν.

5. **deportatum:** Να αναλυθεί η μετοχή σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση.

6. α) Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης «ut dicis» που βρίσκεται στο δεύτερο απόσπασμα και καθώς και την πρόταση «quod Asiam vidit» που βρίσκεται στο τέταρτο απόσπασμα (να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο των ρημάτων τους).

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλης. Να αποβάλετε την αυτοπεποίθηση που σε σας είναι υπερβολική. Κανείς να μην πιστέψετε πως θα φροντίσει για την πατρίδα αν εσείς οι ίδιοι δε φροντίσετε για την πατρίδα.

Τότε ο Πακούβιος είπε ότι είναι βέβαια ηχηρά και μεγάλα αυτά που είχε γράψει αλλ' όμως ότι φαίνονταν σ' αυτόν αυτά κάπως τραχιά και στυφά. Έτσι είναι είτε ο Άκκιος όπως λες· ούτε βέβαια αυτό με κάνει να μετανιώνω.

Εσύ παρακαλώ, αναζήτησε τον άνθρωπο και με την πιο μεγάλη φροντίδα ή στείλε τον στη Ρώμη ή επιστρέφοντας από την Έφεσο φέρε (τον) μαζί σου. Μην κοιτάξεις πόσης αξίας είναι ο άνθρωπος. Γιατί είναι μικρής αξίας όποιος είναι τόσο τιποτένιος.

Κι αν η Ασία έχει κάποια υποψία τρυφής οφείλουμε να επαινέσουμε τον Μουρήνα, επειδή είδε την Ασία αλλά έζησε στην Ασία με εγκράτεια. Γι' αυτόν το λόγο οι κατηγοροί δεν

προσήψαν στον Μουρήνα το όνομα Ασία, από την οποία δημιουργήθηκε έπαινος για την οικογένεια, υστεροφημία για τη γενιά του, τιμή και δόξα για το όνομα αλλά κάποιο όνειδος και ντροπή που ή αποκτήθηκε στην Ασία ή μεταφέρθηκε από την Ασία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **ore, urbium, nobis, quem, homini, summas diligentias, suspicionum, luxuriam, accusatore, nomina, laude, genus, flagitiis, dedecorum.**

2. **crediderunt/ ere, consuluisse, consuleretis, dicet, scripturus sit, visa fore, paenituerat, scripserint, investigato, fuisset, habuisset, laudaturos esse, vivet, obiciunt, constituebatur.**

3. **vobis** =δοτική προσωπική κτητική, **patriae**=δοτική προσωπική χαριστική, **quae**=αντικείμενο του ρήματος **scripsisset**, **videri**= αντικείμενο του ρήματος **dixit** ειδικό απαρέμφατο, **sibi**=δοτική προσωπική του κρίνοντος προσώπου, **duriora** =κατηγορούμενο στο **ea**, **nomen**=άμεσο αντικείμενο του ρήματος **obiecerunt**, **generi**=δοτική προσωπική χαριστική, **deportatum**=επιθετική μετοχή.

4. Ο υποθετικός λόγος που υπάρχει στο τέταρτο απόσπασμα δηλώνει υπόθεση ανοικτή στο παρόν. Προκειμένου να δηλώνει υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρελθόν θα γίνει ως εξής: **si habuisset Asia - Murenam laudare debuissimus.**

5. Η μετοχή επειδή είναι επιθετική αναλύεται σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση: **quod ex Asia deportatum erat.**

6. «**ut dicis**»: Δευτερεύουσα απλή παραβολική πρόταση. Εισάγεται με το σύνδρομο **ut** (δηλώνει τον τρόπο, στην κύρια πρόταση υπάρχει το **ita**) εκφέρεται με έγκλιση οριστική, γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται ως αντικειμενική πραγματικότητα, χρόνου ενεστώτα, γιατί αναφέρεται στο παρόν (σύγχρονο)

«**quod Asiam vidit**»: Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας. Εισάγεται με τον σύνδεσμο **quod** και εκφέρεται με έγκλιση οριστική γιατί δηλώνει αιτιολογία αντικειμενικά αποδεκτή, χρόνου παρακειμένου, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν (προτερόχρονο).

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΧΑΣΙΑΚΗΣ
ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ